

Kinderafdeling

Uw kind voeding en/of medicijnen geven via een sonde

Informatie voor ouders/verzorgers

antonius
ziekenhuîs

Antonius Ziekenhuis is onderdeel van de Antonius Zorggroep

De arts heeft met u besproken dat uw kind sondevoeding nodig heeft. In deze folder leest u wat sondevoeding is en hoe u sondevoeding aan uw kind kunt geven.

Als ouder/verzorger sondevoeding geven

Het geven van voeding en/of medicijnen via een sonde is een handeling waaraan risico's verbonden zijn en mogen daarom alleen uitgevoerd worden door artsen en verpleegkundigen. Ouders/verzorgers mogen deze handeling ook uitvoeren maar alleen in opdracht van de kinderarts en na instructie door de verpleegkundige. De verpleegkundige op de afdeling leert u hoe u sondevoeding en/of medicijnen geeft en bepaalt wanneer u deskundig genoeg bent om dit zelfstandig te doen. Dit wordt op een formulier met een handtekening bevestigd.

Wat is een sonde

Een sonde is een dun buigzaam slangetje waarmee voeding en/of medicijnen kunnen worden gegeven. Een sonde wordt meestal via de neus ingebracht. Het uiteinde van de sonde ligt in de maag of in de darm. Aan het einde van de sonde zitten meerdere gaatjes. Hieruit druppelen de sondevoeding en/of de medicijnen de maag of de darm in. Hoe vaak u de sonde moet verwisselen, is afhankelijk van het materiaal. De kinderverpleegkundige informeert u hierover.

Een (wijk)verpleegkundige van het team ThuiszorgTechnologie (TT) brengt de sonde in bij uw kind. Om te controleren of de sonde in de maag zit, wordt er maagsap opgezogen en wordt de zuurgraad (Ph) gecontroleerd.

Uw kind mag naast de sondevoeding gewoon blijven eten en drinken.

Controleren of de sonde goed zit

Controleer de sonde altijd voordat u sondevoeding en/of medicijnen gaat geven. Kijk hierbij goed naar:

- Het markeringspunt: zit de sonde op de afgesproken diepte?
- De fixatie: zit de sonde goed vast met de pleister en/of het touwtje, glijdt de sonde er niet tussendoor?
- De mond-/keelholte: ligt de sonde hierin niet opgekruld?

Een controle door wat lucht in de sonde te spuiten en ter hoogte van de maag te luisteren of u het hoort 'borrelen' is NIET betrouwbaar!

Vastplakken van de sonde

Het is belangrijk om de sonde goed vast te plakken, zodat deze op de plaats blijft zitten. Vervang vieze en/of losse pleisters altijd direct, in overleg met de TT-verpleegkundige.

Als de sonde niet wordt gebruikt, is het handig om deze opgekruld met een pleister of speciaal daarvoor ontworpen sondezakje achter op de schouder of de rug van uw kind vast te maken.

Problemen met de sonde

De sonde is verschoven

Soms komt het voor dat de sonde uit zichzelf een stuk naar buiten is gekomen. Als dit niet meer dan enkele centimeters is, schuift u de sonde weer voorzichtig naar binnen. Dit doet geen pijn.

Irritaties van het neusgat of de huid door de sonde (roodheid, pijn, zwelling)

Irritatie kan ontstaan doordat de sonde te lang op één plek drukt. Soms helpt het om de sonde op de andere wang vast te plakken. U kunt ook aan de TT-verpleegkundige voorstellen om de sonde in het andere neusgat te plaatsen. Soms is de wang geïrriteerd door het vastplakken van de pleister. In dat geval kunt u de sonde op een nog niet gebruikt stukje huid vastplakken.

De sonde is uitgebraakt

Als uw kind de sonde uitbraakt, maak dan de pleister los en trek de sonde voorzichtig uit de neus. Soms is de sonde voor een gedeelte in de mond opgekruld of hangt het uiteinde uit de mond. Breng de maagsonde nooit opnieuw zelf in!

Als de sonde er 's avonds of 's nachts is uitgegaan, hoeft u niet direct actie te ondernemen. Neem de volgende dag contact op met de TT-verpleegkundige, behalve als dit anders is afgesproken met de arts.

Sociale problemen

Een sonde kan ook problemen geven op het sociale vlak. Uw kind kan bijvoorbeeld de zichtbaarheid van het slangetje naar de neus vervelend vinden. Aarzel niet om ook dit soort problemen te bespreken.

Voeding via de sonde

Voor de werking van de voedingspomp, die bij u thuis wordt geleverd, krijgt u een instructie en de gebruiksaanwijzing.

Het bewaren van sondevoeding

Gesloten flessen of pakken sondevoeding bewaart u op kamertemperatuur. Bewaar een aangebroken fles sondevoeding altijd afgesloten in de koelkast, voor maximaal 24 uur. Als u zelf sondevoeding moet maken met bepaalde toevoegingen, maak dit dan voor maximaal 1 dag klaar en bewaar de flessen in de koelkast.

Het toedienen van sondevoeding

De sondevoeding wordt met een pomp druppelsgewijs toegediend. Om een fles of zak sondevoeding en de sonde met elkaar te verbinden, is een sondevoedingsset nodig.

Bij zuigelingen wordt de sondevoeding soms met de hand gegeven. Via een open spuit die iets hoger hangt dan het kind ligt/zit, druppelt de voeding langzaam in.

Instructies voor de toediening van sondevoeding

- Zet alle benodigde materialen klaar.
- Ga altijd zo hygiënisch mogelijk te werk. Was uw handen met zeep en water en droog ze af met een schone handdoek.
- Let op de houdbaarheidsdatum van de voeding. Maak eerst de oude voorraad op.
- Laat de sondevoeding vóór het toedienen eerst op kamertemperatuur komen. Als u de sondevoeding in de koelkast bewaart, zet dan de gesloten fles 10 tot 15 minuten buiten de koelkast om op kamertemperatuur te komen. De voeding kan ook op temperatuur gebracht worden in een magnetron of in een pan met warm water. Test of de voeding niet te heet wordt, door een druppel op uw pols te laten vallen.
- Schud de fles of zak goed voor gebruik.
- Plaats de sondevoedingsset op de fles of zak.
- Hang de fles of zak aan de infuusstandaard.
- Plaats het systeem in de pomp.
- Vul het systeem met de vulknop op de sondevoedingspomp.
- Controleer vóór het aansluiten van het sondevoedingssysteem altijd de ligging van de sonde.

- Sluit het sondevoedingssysteem aan op de sonde.
- Zet de sondevoedingpomp aan en stel de gewenste inloopsnelheid in op het aantal ml sondevoeding per uur.
- Start de voedingpomp.
- Spoel de sonde na gebruik door met water.

Hygiëneregels

- Het is belangrijk om zo schoon mogelijk te werken, om te voorkomen dat er bacteriën in de voeding komen waardoor de voeding bederft.
- Verwissel de sondevoedingsset iedere 24 uur.
- Verwissel de spuit om de sonde door te spuiten iedere 24 uur.
- Behalve als dit anders is vermeld of afgesproken, geldt dat:
 - De sondevoeding in kant en klare zakken 24 uur mag aanhangen.
 - Zelf klaargemaakte voeding 6 uren mag aanhangen.
 - Moedermelk 4 uren mag aanhangen,
- Spoel de sonde na ieder gebruik door met water.
- Als u een driewegkraantje gebruikt voor het geven van medicijnen, verwissel dat dan 1 keer per week .

Medicijnen via de sonde

Sommige kinderen hebben moeite met het slikken van medicijnen. De medicijnen zullen dan zoveel mogelijk via de sonde worden toegediend. Overleg altijd met uw arts, diëtist of verpleegkundige hoe u de medicijnen het beste aan uw kind kunt geven.

Veel medicijnen zijn ook in vloeibare vorm verkrijgbaar. Als het medicijn niet in vloeibare vorm verkrijgbaar is, vraag dan de apotheker of deze de medicijnen in poedervorm kan leveren. Het medicijnpoeder kunt u dan oplossen met water. Maak de tabletten niet zelf fijn. U kunt de tabletten niet zo fijn krijgen als de apotheker, waardoor de sonde verstopt kan raken.

Vermeng de medicijnen nooit met de sondevoeding.

Medicijnen geven via het Y-stuk aan de sondevoedingsset

- Was uw handen.
- Trek 10 ml water op in een spuit. Dit mag kraan- of mineraalwater zijn.
- Trek het vloeibare medicijn of het in water opgeloste medicijn op in een spuit.
- Sluit de rolregelklem en stop de sondevoeding.
- Verwijder het afsluitdopje van het Y-stuk.
- Plaats de spuit met water op het Y-stuk en spoel de sonde door met 5 ml water.
- Plaats de spuit met het medicijn op het Y-stuk en spuit het medicijn door de sonde. Bij meerdere medicijnen na elk medicijn doorspoelen met 5 ml water.
- Spoel de sonde goed schoon met 10 ml water.
- Sluit het Y-stuk na gebruik af met het dopje.
- Open de rolregelklem en start de sondevoeding.

Problemen door de sondevoeding en/of medicijnen

Misselijkheid en diarree kunnen het gevolg zijn van:

- De ziekte van uw kind.
- De medicijnen.
- Onhygiënisch handelen.
- Een te snelle toediening van de sondevoeding.
- Een te grote hoeveelheid sondevoeding.
- Te zware sondevoeding.
- De temperatuur van de sondevoeding.

Soms heeft een kind veel lucht in de maag. Dit kan met een spuit opgezogen worden.

Zet bij misselijkheid en/of braken de sondevoedingspomp uit en wacht totdat de misselijkheid over is. Zet daarna de sondevoedingspomp weer aan. Geeft dit geen verbetering, neem dan contact op met de Kinderafdeling of met uw huisarts.

Bij problemen geldt als regel: binnen 24 uur na ontslag uit het ziekenhuis neemt u contact op met de Kinderafdeling.

Telefoonnummer: 0515 - 48 83 30.

Is het ontslag langer dan 24 uur geleden, kunt u contact opnemen met de huisarts.

In geval van diarree overlegt u met uw huisarts of diëtist wat u het beste kunt doen.

Het voorkomen van een droge mond en bevorderen van een betere smaak

- Spoel regelmatig de mond.
- Bied regelmatig iets te drinken aan (als dat kan).
- Geef een stukje (suikervrije) kauwgom (als dat mag).
- Vergeet daarnaast de normale mondverzorging niet. Die bestaat uit: 3 keer per dag tandenpoetsen en de lippen invetten.

De sonde kan verstopt raken door

- Het niet regelmatig doorspuiten van de sonde.
- Het niet goed doorspuiten van de sonde voor en na het toedienen van medicijnen.
- Het zelf medicijnen fijnmalen en via de sonde toedienen.
- Te lange blootstelling aan de zon. De sonde kan hierdoor uitdrogen, hard worden en sneller verstopen.

Als de sonde verstopt is, probeer dan de sonde weer open te maken door deze door te spuiten met lauw water met een 5 ml spuit (gebruik geen kleinere spuit in verband met het 'opblazen' van de sonde). Neem de tijd en probeer het enkele keren met tussenpauzes van ongeveer 15 minuten. Lukt dit niet, neem dan contact op met de TT verpleegkundige of met het ziekenhuis. Wij raden u aan de oude sonde te laten zitten tot het moment dat de nieuwe sonde wordt ingebracht. Voor het opnieuw inbrengen van de sonde zie onder: de sonde is uitgebraakt.

Technische problemen

Als u problemen hebt met de voedingspomp, de voedingsset en/of de hulpmiddelen, kunt u contact opnemen met het bedrijf dat de materialen heeft geleverd. Vraag dus bij aflevering altijd naar de ondersteuning van het bedrijf en een telefoonnummer voor dag en nacht.

Tenslotte

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen hebt, stel ze dan gerust aan de verpleegkundige of arts.

U kunt ook contact opnemen met de Kinderafdeling.

Telefoonnummer: 0515 - 48 83 30.

**Antonius Ziekenhuis
Bolswarderbaan 1
8601 ZK Sneek**

**Urkerweg 4
8303 BX Emmeloord**

**Vissersburen 17
8531 EB Lemmer**

**Postadres
Postbus 20.000
8600 BA Sneek**

**Telefoon
0515 - 48 88 88**

www.mijnantonius.nl

08-01-2019